

Vykdomosios pirmininko pavaduotojos ir už konkurenciją atsakingos Komisijos narės

Margrėthės Vestager pratarmė į 2023 m. konkurencijos ataskaitą

Siekiant apžvelgti 2023 m. veiklos rezultatus, sudėtinga atskirti, kur yra mūsų pasiekimai, o kur – užsitęsę krizės padariniai. Karas Ukrainoje prasidėjo vos pasibaigus pasaulinei pandemijai ir pernai toliau buvo justi jų abiejų padariniai, tad Europos Komisija turėjo dalį dėmesio skirti tolesniam kovos su krize priemonių taikymui, o dalį – ilgesnio laikotarpio politikos tikslų įgyvendinimo pažangos užtikrinimui.

Laimei, su abiem užduotimis tiek konkurencijos, tiek kitose politikos srityse sugebėjome susidoroti. Kovos su krize fronte valstybės pagalbos kontrolės veikla pernai vėl pasiekė išskirtinį mastą – pagal laikinąją valstybės pagalbos sistemą, nustatytą reaguojant į COVID-19 krizę, ir Laikinąją valstybės pagalbos sistemą krizės sąlygomis bei Laikinąją valstybės pagalbos krizės ir pereinamojo laikotarpio sąlygomis sistemą (šioji buvo nustatyta atsižvelgiant į Rusijos karą prieš Ukrainą) buvo priimta daugiau kaip 200 sprendimų. Be to, buvo įgyvendinama ir taip intensyvi valstybės pagalbos srities darbotvarkė – iš viso priimta per 600 sprendimų.

Didelis darbo krūvis teko ir antimonopolinės bei kartelių politikos srityje: priėmėme penkis sprendimus, parengėme šešis prieštaravimo pareiškimus ir iš anksto neįspėję atlikome septynis patikrinimus. Be kita ko, buvo nagrinėjama keletas reikšmingų bylų, pavyzdžiui, už piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi kompiuterių centrinių procesorių rinkoje bendrovei „Intel“ skirta bauda, taip pat pirmą kartą priimtas sprendimas dėl kartelinio susitarimo gynybos sektoriuje.

Dėl krizės suaktyvėjo įmonių susijungimo ir įsigijimo veikla, tad susijungimo kontrolės srityje Komisijos pernai vėl laukė daug darbo: 2023 m. priėmėme 333 sprendimus dėl susijungimo, 271 iš jų – pagal supaprastintą procedūrą. Komisija ėmėsi veiksmų dėl 11 pasiūlytų įsigijimų ir uždraudė vieną pasiūlytą susijungimą – neleido bendrovei „Booking“ įsigyti bendrovės „eTraveli“. Kaip vieną ypatingesnių atvejų galima paminėti bylą „Illumina/GRAIL“ – nors prieš metus jau buvome bendrovei „Illumina“ uždraudę sudaryti sandorį, prie šios bylos vis tiek teko grįžti ir nustatyti atkuriamąsias priemones, pagal kurias reikalaujama, kad bendrovė „Illumina“ sandorį panaikintų.

Be visos šios veiklos, Komisija toliau siekė 2019 m., kadencijos pradžioje, nustatytų politikos prioritetų. Pandemija dar labiau paspartino perėjimą prie skaitmeninių technologijų, todėl ES iškilo būtinybė dar skubiau nustatyti tinkamas politikos priemones, kuriomis būtų užtikrinamas mūsų skaitmeninių rinkų atvirumas, konkurencingumas bei saugumas, kad jos tarnautų Europos vartotojų bei įmonių interesams. Be to, bet kuriuo, tiek krizės, tiek ramesniu, metu Europai ir visam pasauliui realų poveikį daro klimato kaitos padariniai – tai aiškiai rodo, kad turime toliau judėti poveikio klimatui neutralumo link.

2023 m. toliau sparčiai vyko veikla, susijusi su bendriems Europos interesams svarbiais projektais. Buvo patvirtinta iki 1,2 mlrd. EUR vertės valstybės pagalba pažangių debesijos ir tinklo paribio kompiuterijos technologijų tyrimams, plėtrai ir pirmajam pramoniniam diegimui – šią pagalbą teiks septynios valstybės narės, o jos lėšomis finansuojamus projektus įgyvendins devyniolika bendrovių, be kita ko, mažųjų ir vidutinių įmonių. Šie novatoriški projektai leis gerokai pažengti į priekį duomenų tvarkymo technologijų srityje ir padarys teigiamą šalutinį poveikį visoje ES.

Kalbant apie žaliąją pertvarką, nors, be abejonės, konkurencijos politika nėra svarbiausia priemonė, kuria Europos Komisija disponuoja šioje srityje, šiai politikai tenka svarbus vaidmuo mažinant ES išmetamo anglies dioksido kiekį. 2023 m. pagal Laikinąją valstybės pagalbos krizės ir pereinamojo

laikotarpio sąlygomis sistemą ES veiksmams, susijusiems su išmetamo anglies dioksido kiekio mažinimu ir klimato sritimi, buvo teikiama įvairi valstybės pagalba – pavyzdžiui, parama Europos plieno pramonės perėjimui prie vandenilio iš atsinaujinančiųjų šaltinių ir jūros vėjo energijos gamybai, taip pat pagalba angliakasiams, ES palaipsniui atsisakant iškastinio kuro. Be to, paskelbėme naujas horizontaliojo bendradarbiavimo gaires, kuriose paaiškinama, kokiais būdais įmonės galėtų teisėtai bendradarbiauti siekdamos pagerinti aplinkos apsaugą savo pramonės šakoje.

Galiausiai, 2023 m. padaryta didelė pažanga Skaitmeninių rinkų akto ir Užsienio subsidijų reglamento įgyvendinimo srityje. Remdamasi Skaitmeninių rinkų aktu, Komisija suteikė prieigos valdytojo statusą šešioms skaitmeninėms platformoms, teikiančioms iš viso 22 pagrindines platformos paslaugas. Įgyvendinant šį aktą, pagal kurį prieigos valdytojams nustatytas išsamus privalomų laikytis pareigų ir draudimų sąrašas, tomis paslaugomis besinaudojantiems vartotojams ir verslo klientams bus užtikrinama daugiau pasirinkimo ir laisvės.

2023 m. buvo pradėtas taikyti ir Užsienio subsidijų reglamentas. Šis reglamentas padės išlyginti sąlygas, iškraipomas dėl subsidijų, kurias įmonės gauna iš ES nepriklausančių šalių. Nuo šiol Komisija turi įgaliojimus tokią pagalbą tirti, kad užtikrintų, jog ji nesukelia bendrosios rinkos iškraipymo, o tokį iškraipymą nustačiusi gali imtis tinkamų veiksmų – skirti baudas, nustatyti taisomąsias priemones ar netgi neleisti vykdyti sandorių.

Be visų šių darbų, toliau tęsėme savo procedūrų ir taisyklių paprastinimą, siekdami užtikrinti, kad jos būtų tinkamos atėjus metui spręsti būsimus uždavinius. 2023 m. mums jau teko daug laviruoti – vienu metu ir valdyti krizę, ir siekti pažangos įgyvendinant savo politikos tikslus, tad esu tikra, kad ateityje mūsų laukia dar daugiau iššūkių. Laimei, sugebėjome veiksmingai ir nuosekliai užtikrinti savo konkurencijos taisyklių vykdymą ir taip įrodėme, kad esame atsparūs sunkumams.

Taigi, iššūkiams esame pasiruošę.